

11 – Transmediální a Transnacionální hvězdy

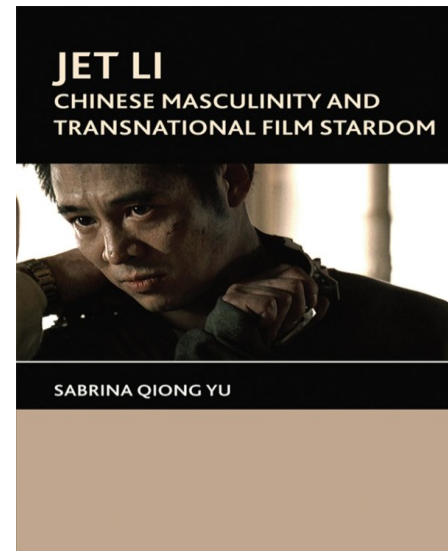
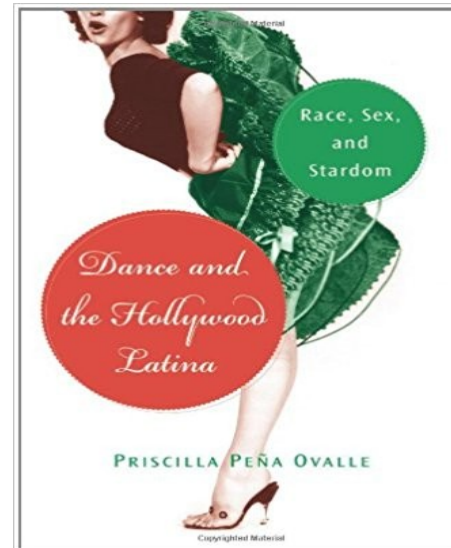
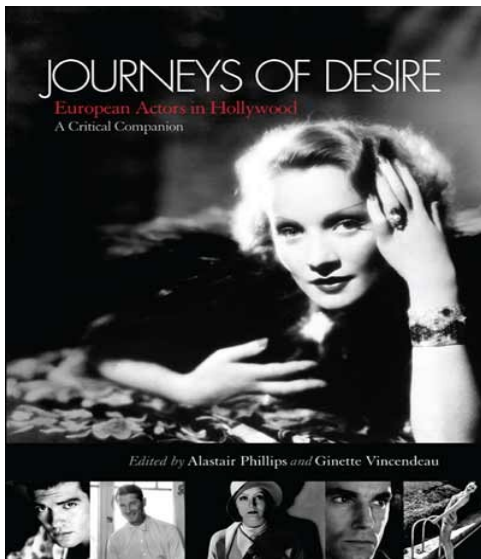
FAVBPalt_1

10. 5. 2017

Mgr. Šárka Gmitterková

L11 – Text

- Labayen, Miguel Fernández – Ortega, Vincente Rodríguez (2013): (Almost) everybody loves Javier Bardem... „For he is a good actor“: critical reception in the spanish and us media. In: Meeuf, Russell – Raphael, Raphael (eds).: *Transnational stardom in film and popular culture*. Palgrave Macmillan: New York, s. 165 – 186.



Transmédiá a transmediální vyprávění

- Stále populárnější průmyslová praxe zapojující několik mediálních platforem. Jejich prostřednictvím se komunikují a sdílí informace týkající se konkrétního fikčního světa a to skrz různé textuální formy.
- Transmediální příběhy se rozvíjejí prostřednictvím několika mediálních platforem, kdy každé médium se podílí zcela jedinečným způsobem na našem vnímání fikčního světa.



Mediální celebrita



FILM

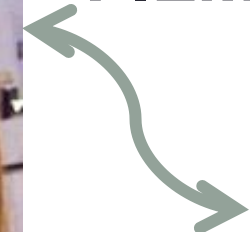


MAGAZINES



TV

SOCIAL MEDIA





WILL BE AVAILABLE ONLINE AND IN THESE SP



KYLIE JENNER
APP



Transmediální celebrita

- Celebrita představuje ideální propojení různých transmediálních procesů a strategií.
- Celebrity obraz není majetkem konkrétních jedinců. Spíš jde o diskurzivní konstrukt, který se skládá z dílčích reprezentací dané osobnosti.
- Celebrity obraz je tudíž výsledkem mediální reprezentace; abychom mu porozuměli, musíme věnovat důkladnou pozornost škále různých zobrazení a vzorcům užívaným v tomto diskurzivním režimu.
 - Turner, Graeme (2004): *Understanding celebrity*. London: Sage.



V PRAZE DNE 4. ČIENA 1934

PESTRÝ TYDEN

Číslo 40. - ROČNÍK XI. - ČÍSLO 10

Druhý. Reportáž z Bačky, pak představení naší výtěky, nové pohledy v pražské umělecké, literární, národní, divadelní, sportovní scéně



Nové divadlo v Praze na Vaclavském náměstí hraje od 7. dubna 1934 veselohru „Jako tři věrní“ od Jana Mlýna v roli Oldřicha Nového. Na scéně: Mary Grosseová-Selláková, Běta Tomplovská, Tereza Grosseitlová a Oldřich Nový. (Foto: Sotomajst)

Oldřich Nový
a
Lida Baarová

Vás přesvědčí, že

ŽIVOT JE KRÁSNÝ

V NOVÉM FILMU
Z UMĚLECKÉHO PROSTŘEDÍ,
KTERÝ VÁM PŘIPRAVIL
JAKO VELKÉ PŘEKVAPENÍ

BROM-FILM

Z ČLENŮ NOVÉHO DIVADLA
hrají
ZITA KABÁTOVÁ
JINDRA LÁZNIČKA
JIRÍ VONDROVIČ a
ANTONÍN ZACPAL
S. E. NOVÁČEK - hudba



REŽIE: DR. LADISLAV BR

PRODUKCE: JAN KUBÍČEK

Dívka V MODRÉM

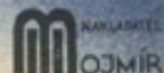


PÍSEŇ A FOX Z FILMU
„DÍVKA V MODRÉM“

Hudba:
S. E. NOVÁČEK

Slova:
K. M. WALLÓ - O. NOVÝ

LUCERNA-FILM
REŽIE: O. VÁVRA



Transmediální hledisko v případě kariéry Oldřicha Nového

- Jak přispívaly jednotlivé mediální pozice k budování hvězdného obrazu Oldřicha Nového?
- Kinematografie + divadlo + nahrávací průmysl + rozhlas
- Proměnlivá pozice divadla
 - Nové divadlo 1934 – 1945 (1948)
 - Hostování v divadle v Karlíně + regiony (Plzeň, Brno)
 - 1953 – 1958 umělecké vedení Státního divadla v Karlíně
 - Od 1958 – vedoucí „oddělení hudební komedie“ na Státní konzervatoři
- Písně jako „synergické komodity“ spojující všechny výše uvedené kulturní průmysly
- Do r. 1945 – přehledy vydaných desek společností Esta a Ultraphon
- Výhradní smlouva s Ultraphonem, u Esty pouze jako autor textů

Oldřich Nový a Ultraphon

- Tři druhy písňové produkce
 - Písně z divadelních představení (z devíti inscenací)
 - Filmové šlágry (z pěti titulů)
 - Písně zpívané a/nebo otextované Oldřichem Novým bez návaznosti na film nebo divadelní představení => označení chanson nebo slow fox
- Spolupráce pravděpodobně navázána již v Brně – první záznam z roku 1929, duet s Medou Valentovou
- Vlastní filmový šlágr poprvé pro film *Advokátka Věra – Na děvče mi nesahej* (1937); k divadelnímu představení skladba z hudební veselohry *Jeho tři vdovy* (1936)
- Nejúspěšnější inscenace v tomto ohledu *Jedenáctý v řadě* (1942) – šest písní pod hlavičkou Ultraphonu, čtyři u Esty



Milý pane Nový

Hudba, text: Jaroslav Moravec

zpívá: Jiřina Salačová

podle *Dear Mr. Gable* (Roger Edens, zpívá Judy Garland)

“Milý pane Nový, já viděla jsem Vás,
a ještě nyní slyším Váš kouzelný hlas, i Vaše foto na psacím stole mám,
ted’ ještě Váš autogram!

Vy jste byl v tom filmu, ach jistě báječný,
a věřte, že mé srdce o Vás jenom sní
na ten Váš film já snad půjdu tisíckrát,
a kdo se mi může smát?

Dívala jsem se, věřte mi,
úplně okouzleně,
škoda, že Vaše úsměvy
patřily jiné ženě!

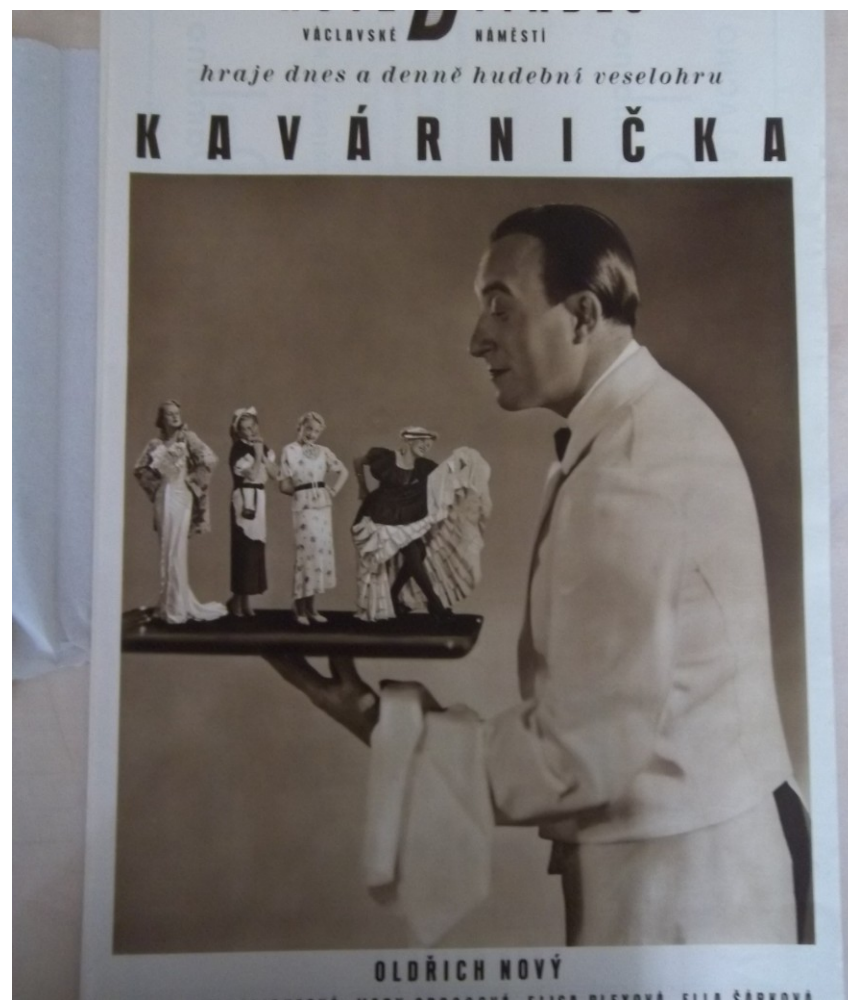
Milý pane Nový, jsem tolik žárlivá,
když na plátně se jiná na Vás usmívá,
a jenom proto se zpovídám ted’ Vám,
že Vás tolik ráda mám



Oldřich Nový a rozhlas

- Od roku 1924 pravidelné rozhlasové působení v Brně
- Archiv ČRo eviduje audiozáznamy s Oldřichem Novým až od roku 1957
- Vytváření nostalgického diskurzu kolem hvězdy
- Rozhlasové půlhodiny *Zadáno pro dobrou náladu: Slovo má Oldřich Nový* (první polovina 60. let) => Nový jako moderátor a hudební dramaturg
 - Střihová a písňová pásma
- Rámováno jeho vzpomínkami, prvorepublikovými filmy (dekáda 1945-1955 beze zmínky) a zejména divadlem
- Mladá generace objevuje Oldřicha Nového jako prvorepublikovou star

Transnacionální přenos Oldřich Nový jako Maurice Chevalier





Mezinárodní vs transnacionální sláva

- “Mezinárodní hvězda” může získat globální renomé jen díky filmům natáčeným v rámci specifického národního filmového průmyslu.
- “Transnacionální hvězda” musí fyzicky přesídlit z jednoho filmového průmyslu do jiného a natáčet filmy v jiném jazyce než svém mateřském.
- Právě jazykový aspekt je pro transnacionální přenos zásadní (Nicole Kidman, Kate Winslet X Penelope Cruz, Zhang Ziyi, Priyanka Chopra).
- Jednosměrná trajektorie – z národní kinematografie do Hollywoodu, od národní slávy k transnárodní (globální)

Pojem transnacionální

- “...asociuje dynamický a fluidní proces, v kontrastu ke konceptu globálního, který je na myšlenkové rovině svázán s kategorií totality; a v kontrastu k mezinárodnímu, který stojí na představě vzájemně rovného vztahu, signalizovaného předponou inter (mezi).“
- “Kultura a konkrétně filmy a hvězdné obrazy fungují jako kontaktní zóny mezi kulturami, které reflektují i překonávají globální nerovnosti. Zejména hvězdy upozadují politický a sociální rozměr ve prospěch intimnějšího a osobnějšího přístupu z různých kulturních, národních a etnických prostředí >> cross-cultural identification.“

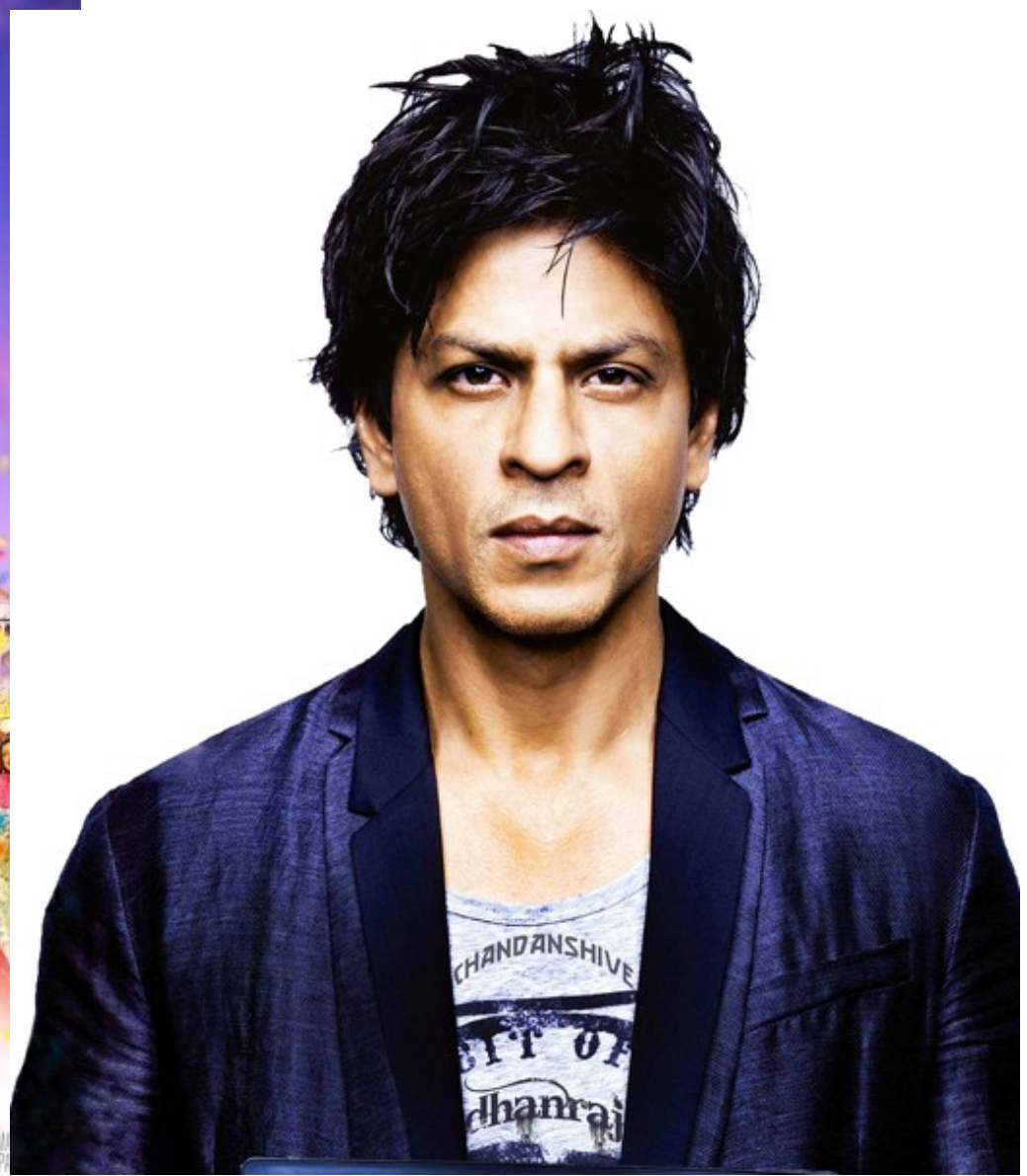
Bollywood meets Hollywood...
And it's a perfect match.



BRIDE & PREJUDICE

From the director of "BEND IT LIKE BECKHAM"

ANNU KAPOOR/PERSO KET... PRODUCTION A LINCOLN MERKLE FILM "BRIDE AND PREJUDICE" FEAT. GRETCHEN MOL/ANNU KAPUR WITH SAREE DUNNA
AND JAYI TERTIUMS GRETCHEN MOL/ANNU KAPUR... "P. BENTON DOMINI" "P. MART ROSSNER" "P. ANON HALLIMA EDMON KOP"
CC BY NC ND
COMING SOON MIRAMAX





150

WHAT ARE YOU MADE OF?

 **TAGHeuer**
SWISS AVANT-GARDE SINCE 1860

Moonlite Int. Inc.
73-15 Broadway
Jackson Heights, NY
718-803-0800




DIAMOND JEWELRY
LUXURY SWISS WATCHES

DIAMOND JEWELRY
LUXURY SWISS WATCHES




MOMO

OPEN

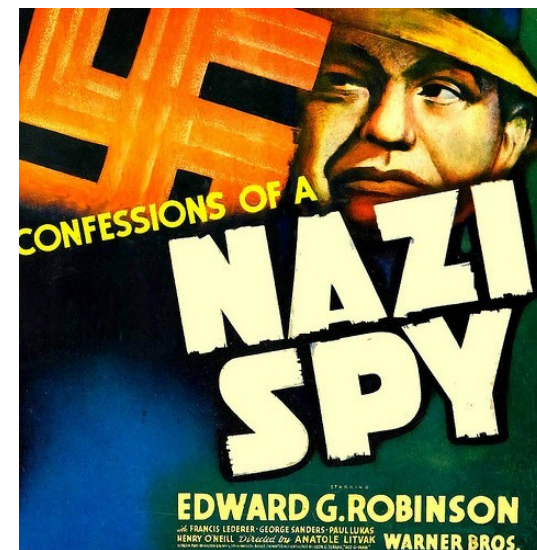


Evropští herci v Hollywoodu

- Dvojí trajektorie
 1. Historické hledisko - únik před politickou situací v Evropě (hlavně Rusko 20. a Německo 30.léta)
 2. Obecná snaha o prosazení se nad rámec domácích / národní kinematografie.
 - ◆ **Častěji se v tomto ohledu hovoří o režisérech než o hercích!**
- Evropané v hollywoodských filmech představují určitou americkou představu o evropské identitě, kterou následně prodávají celému světu (vč. Evropy) a národnostním menšinám v USA.
- Ambicí hollywoodské kinematografie je vytvoření homogenní americké identity spíš než zachování národnostní heterogenity

1. Jazyk a akcent

- Pro evropské herce představuje nevýhodu ve smyslu výrazné stereotypizace rolí (německý akcent = negativní role). Na druhou stranu některé role jej přímo vyžadují (cyklus protifašistických amerických filmů = jistota práce)
- Problémy s vyjadřováním v angličtině mohou jít proti naturelu a vzezření hvězdy (Jean Gabin, Marcello Mastroianni, Alain Delon)



Němečtí židovští herci v rolích nacistů

- Pro tuto specifickou národnostní a profesní skupinu se německý přízvuk může stát jak kulturním kapitálem, tak také kulturním hendikepem
- 1939 – 1946 – cyklus protifašistických filmů, cca 180 titulů
- Pro tento typ produkce se těžký německý akcent vyloženě hodí
- Němečtí herci židovského původu někdy hráli uprchlíky, někdy odbojáře (Paul Henreid jako Victor Lazslo ve filmu *Casablanca*), ale nejčastěji nacisty. Poměrně stereotypní figury - brutální a hloupé, schopné plnit rozkazy anebo je vyštěkávat, zcela bez názoru.
- **NICMÉNĚ!** Pro německé židovské herce, alespoň dle dochovaných pramenů, nebylo ztvárnění těchto figur ponižující ani k nim nepřistupovali z hlediska politické nebo osobní odplaty. Definovali se v první řadě jako profesionální umělci, a až potom jako uprchlíci nebo politické oběti

2. Národnostní stereotypy

- Do USA je zanášejí samy evropské putovní herecké spolky => vychází z kontinentální literatury
- Sice jsou limitující, ale nabízejí herecké příležitosti jak hvězdám, tak epizodistům
- Italové často hrají jižanské mafiány, číšníky, holiče; Rusové teroristy, taxikáře nebo hráče na balalajku, Britové drzé sluhy a povýšené aristokraty, Irové otce-alkoholiky a dělníky bez šance na vzestup.
- Dva panevropské stereotypy:
 1. Ženy jako exotické svůdnice anebo asexuální bytosti
 2. Muži jako zločinci



Evropská femme fatale



Sexuální represe



3. Herectví

- Evropské herectví ve svém důrazu na vytříbenou mluvu a deklamaci je vnímané jako stylizovanější a méně přirozené.
- Problém zejména ruských herců ve 20. letech – Ivan Možuchin sice podstoupil cílenou úpravu vzhledu, ale jeho komplexněji pojaté postavy v duchu Stanislavského systému neodpovídaly jednoduchému žánrovému naturelu hollywoodských filmů.
- Zejména britské herectví stojí na verbálních kvalitách – angličané hrají jak aristokraty a hrdiny z vyšších tříd, tak padouchy (Richard E. Grant: “Britský přízvuk zní americkým uším dost hrozivě”.)

Britští herci hrají negativní postavy



“Latino” stereotyp

- hyperbolický mix různých vlastností - temperament, smyslnost, lpění na domácích tradicích, schopnost vyjádření rytmu prostřednictvím těla a tělesných pohybů, víra v primitivní rituály a náboženství >> nemá žádné zvláštní kořeny, stereotypní mix představ z Mexika, Brazílie, Karibiku, Španělska a Itálie

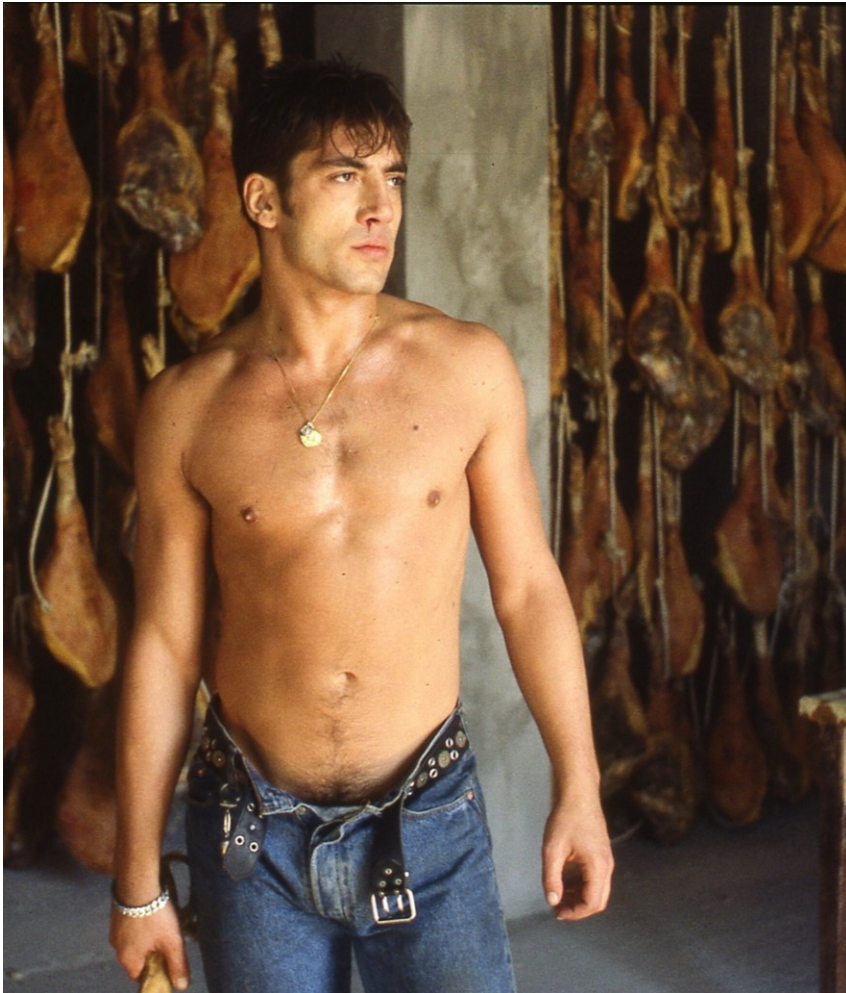


Javier Bardem

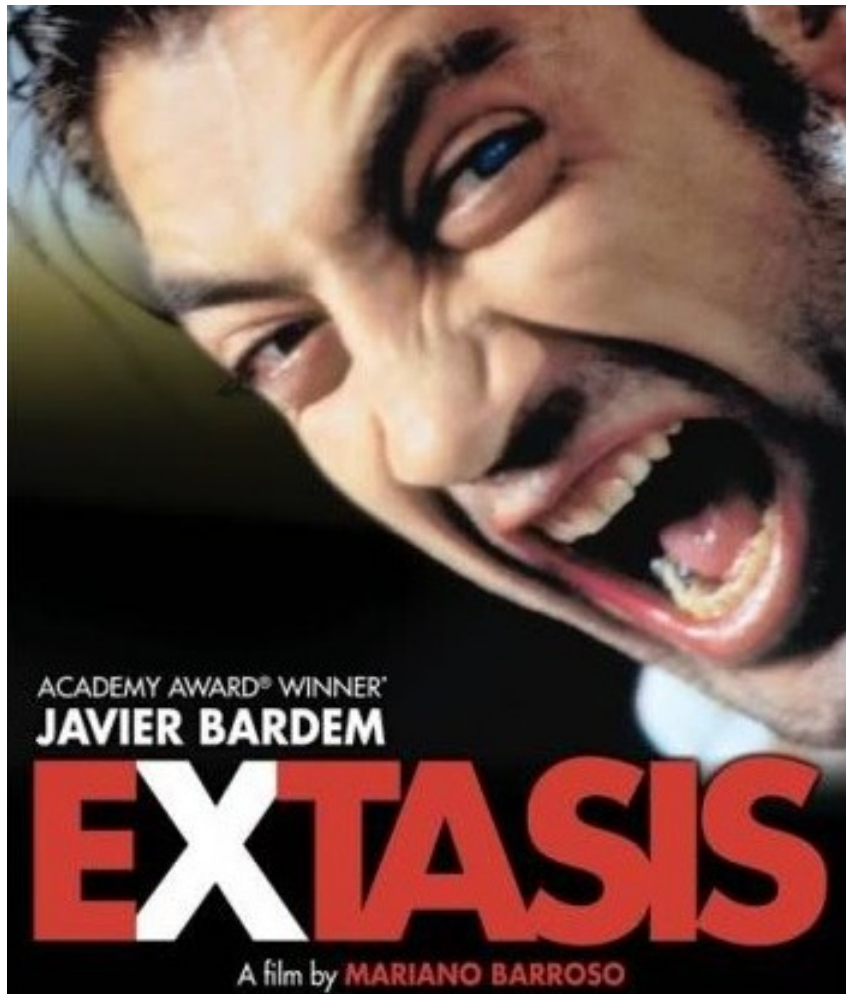
- Pevně spojený se španělským národním kontextem, ale vývoj kariéry jej posunul blíž k nadnárodnímu vnímání
- Jeho status transnacionální star se opírá o renomé skvělého herce
- Tři fáze a zároveň kontinuální rysy hvězdného obrazu:
 1. Sexualita
 2. Herecké umění
 3. Spolupráce s předními režiséry a světově uznávanými herci



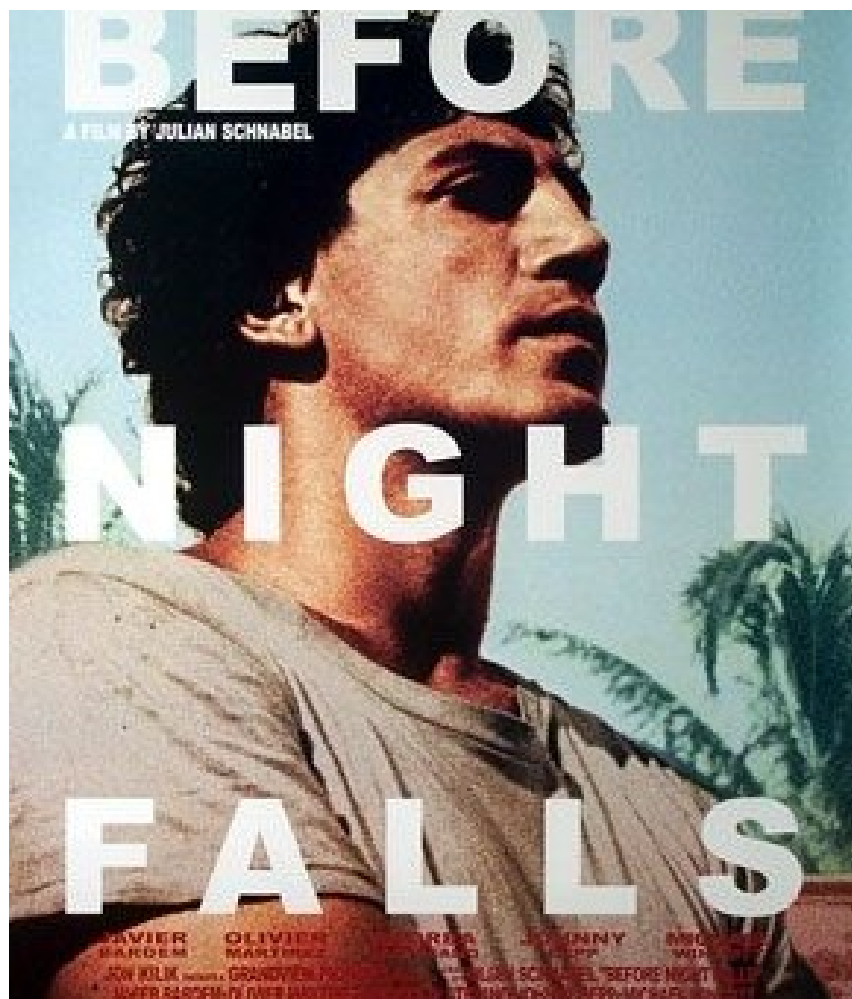
1. Sexualita



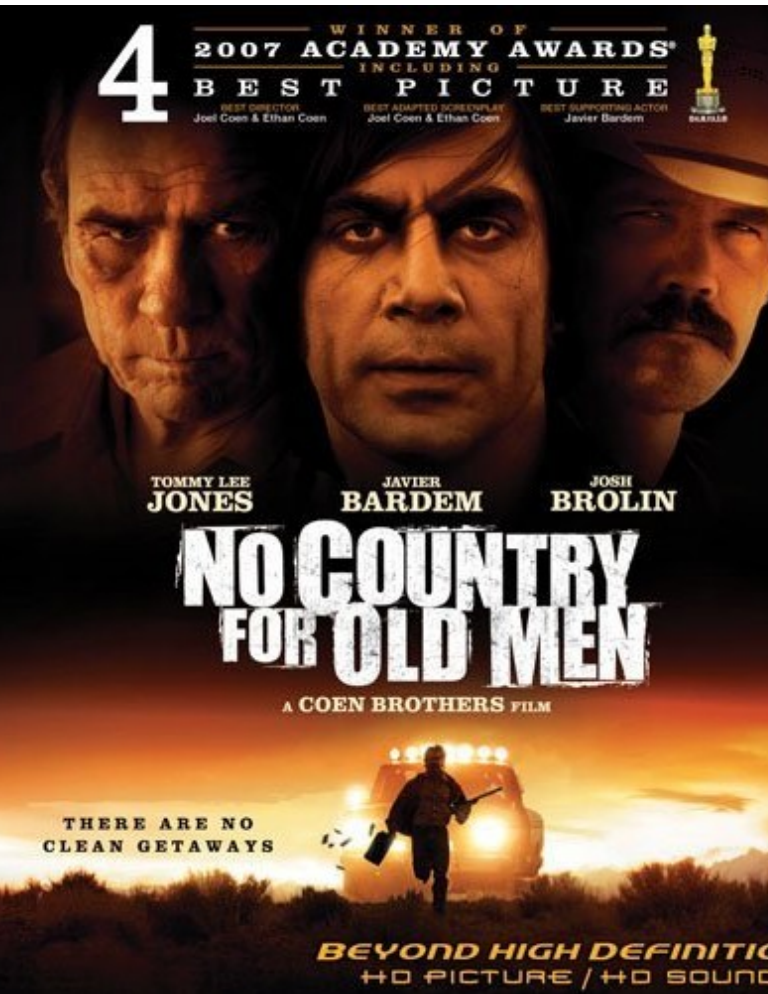
2. “španělský Brando”



3. Mezinárodní průlom *Než se setmí* (r. Julian Schnabel, 2000)



4. Transnacionální fáze (?)



Javier Bardem Penélope Cruz Scarlett Johansson



Hvězdná osobnost



- V hollywoodských filmech a mezinárodních produkcích Bardem hraje negativní postavy (***Tahle země není pro starý, Skyfall***). Zatímco tyto role pracují spíš s koncepcí “jinakosti” (Otherness), v případě kladných rolí se casting často opírá o latino stereotyp (***Vicky, Cristina, Barcelona; Jíst, meditovat, milovat; Láska za časů cholery***)
- Status vynikajícího herce jej chrání i v rámci nijak příznivě hodnocených filmů (***Biutiful*** – průměrné kritiky X Zlatá palma v Cannes za herecký výkon v hlavní roli + nominace na Oscara)
- V USA sdílí informace ze svého soukromí, ve Španělsku tento obsah minimalizuje a vyjadřuje se spíš k aktuálním politickým a společenským otázkám.

Resumé

- Hvězdné obrazy jsou vždy transmediální, neboť se rozvíjejí na několika mediálních platformách (viz Richard Dyer a typy materiálů, s nimiž při star studies analýze pracujeme). Nicméně až nástup internetu a rozvoj sociálních sítí přivedl k tomuto jevu soustředěnější badatelskou pozornost, včetně otevření této problematiky historickému výzkumu (Oldřich Nový a význam šlágru spojující všechny linie jeho kariéry; pravidelné přesuny mezi různými mediálními a kulturními průmysly).
- Transnacionální přenos národně specifických hvězd limitují odlišné performativní zvyklosti a postupy; dále kulturní, etnické a národnostní stereotypy a zejména jazyk a výrazné akcenty.